

UČEBNÉ OSNOVY

Názov predmetu	ETICKÁ VÝCHOVA				
Časový rozsah výučby					
Ročník	1.	2.	3.	4.	Spolu
Štátny vzdelávací program					2
Školský vzdelávací program	1	1			2
Kód a názov odboru štúdia	7902 500 gymnázium				
Stupeň vzdelania	vyššie sekundárne vzdelanie ISCED 3A				
Forma štúdia	denná				
Dĺžka štúdia	štvorročná				
Vyučovacia jazyk	slovenský jazyk				

Charakteristika predmetu

Poslaním povinne voliteľného predmetu etická výchova je vychovávať osobnosť s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a národné hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa neuspokojuje iba s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale zážitkovým učením účinne podporuje pochopenie a interiorizáciu (zvnútornenie) mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade. Pripravuje mladých ľudí pre život v tom zmysle, aby raz ako dospelí prispeli k vytváraniu harmonických a stabilných vzťahov v rodine, na pracovisku, medzi spoločenskými skupinami, v národe a medzi národmi.

Etická výchova sa prvom rade zameriava na výchovu k prosociálnosti, ktorá sa odráža v morálnych postojoch a v regulácii správania žiakov. Pre etickú výchovu je primárny rozvoj etických postojov a prosociálneho správania. Jej súčasťou je aj rozvoj sociálnych zručností /otvorená komunikácia, empatia, pozitívne hodnotenie iných.../ ako aj podpora mentálnej hygieny, podieľa sa na primárnej prevencii porúch správania a učenia.

Ciele učebného predmetu

Cieľom etickej výchovy ako povinne voliteľného predmetu na stredných školách je umožniť žiakom na primeranej úrovni pomenovať a vysvetliť základné etické postoje a spôsobilosti

ďalej rozvíjať a zdokonaľovať u žiakov základné etické postoje a spôsobilosti, osvojené na základnej škole, ako sú sebaovládanie, pozitívne hodnotenie seba a druhých, komunikačné zručnosti, tvorivé riešenie medziludských vzťahov atď.,

umožniť žiakom na primeranej úrovni vysvetliť základné etické pojmy, súvislosť medzi hodnotami a normami

vysvetliť žiakom princípy náboženskej i nenáboženskej etiky, ukázať im cestu k pochopeniu a tolerovaniu správania a názorov spoluobčanov a spolužiakov

vysvetliť žiakom dôležité hodnoty a etické normy, súvisiace so životom a zdravím, rodinným životom, rodičovstvom a sexualitou, ekonomickým životom a prácou v povolani, posilniť u žiakov rozvíjanie morálneho úsudku a zmyslu pre zodpovednosť

pomocou zážitkových metód, nácviku a prepojením osvojeného správania s každodenným životom umožniť žiakom osvojiť si základné postoje a spôsobilosti, súvisiace s uvedenými hodnotami a normami.

**Obsah
1. ročník**

1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

Ciele	Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	
	Témy		Socio-afektívny	Konatívny
<p>Umožniť žiakom na primeranej úrovni pomenovať a vysvetliť základné etické postoje a spôsobilosti</p> <p>Dalej rozvíjať a zdokonaľovať u žiakov základné etické postoje a spôsobilosti, osvojené na základnej škole, ako sú sebaovládanie, pozitívne hodnotenie seba a druhých, komunikačné zručnosti, tvorivé riešenie medziľudských vzťahov</p> <p>Vysvetliť žiakom dôležité hodnoty a etické normy, súvisiace so životom a zdravím, rodinným životom, rodičovstvom a sexualitou, posilniť u žiakov rozvíjanie morálneho úsudku a zmyslu pre zodpovednosť</p>	<p>Komunikácia Nadviazanie, udržovanie a ukončenie rozhovoru. Vyjadrenie pozitívnych a negatívnych citov. Empatia a asertivita v komunikácii. Zdravá a nezdravá kritickosť. Tvorivé riešenie medziľudských vzťahov prostredníctvom úcty k iným a otvorenej komunikácie. Komunikácia ako prostriedok prosociálneho správania.</p> <p>Dôstojnosť ľudskej osoby Poznanie svojich silných a slabých stránok.</p> <p>Sebaovládanie a seba výchova. Pozitívne hodnotenie druhých, umenie hľadať prijateľný kompromis. Pochopenie a akceptovanie ľudí, ktorí majú iný svetonázor. Ľudská dôstojnosť a náboženská etika. Rešpekt a úcta k iným rasám, etnikám, handicapovaným ľuďom</p> <p>Etika sexuálneho života Počatie a prenatálny život. Zdržanlivosť a vernosť ako optimálna prevencia pohlavne prenosných chorôb a AIDS, odporúčaná WHO. Dôsledky predčasného sexuálneho života, prirodzené a umelé metódy regulácie počatia, hodnota ľudského života, mravný dopad promiskuitného života, pornografie na človeka.</p>	<p>-vie vysvetliť pravidlá začatia, udržania a ukončenia rozhovoru</p> <p>- pozná pravidlá kultivovaného vyjadrovania citov</p> <p>- vie vysvetliť pôvod dôstojnosti ľudskej osoby</p> <p>- vie zdôvodniť akceptáciu omylu, iného názoru, iného životného štýlu v rámci úcty k osobe</p> <p>- pozná a vie prezentovať zásady etiky sexuálneho života</p> <p>- pozná metódy regulácie počatia a vie ich vysvetliť</p> <p>- vie vysvetliť príčiny a dôsledky pohlavných chorôb a AIDS</p>	<p>- chápe dôležitosť empatie v komunikácii</p> <p>- chápe a akceptuje zásady kultivovaného vyjadrovania citov</p> <p>-chápe svoje silné a slabé stránky a má povedomie vlastnej hodnoty a hodnoty iných</p> <p>- sebaovládanie hodnotí ako jeden z prvkov sebaúcty</p> <p>- chápe, že aj sexuálny život musí byť integrovaný do zdravého životného štýlu, preto je v ňom k potrebné akceptovať etické prvky ako zodpovednosť, sebaovládanie, sebaúctu- úctu k iným</p>	<p>- je schopný začať, udržať i ukončiť rozhovor</p> <p>- je schopný kultivovane vyjadrovať svoje city</p> <p>-v správaní prejavuje rešpekt a úctu voči osobám iného svetonázoru, inej sexuálnej orientácie, voči iným rasám a etnikám – voči každej ľudskej osobe</p> <p>-v oblasti sexuality sa prejavuje zodpovedne</p> <p>- vo vzťahoch s osobami opačného pohlavia je rozvážny</p>

**Obsah
2. ročník**

1 hodiny týždenne, 33 hodín ročne

Ciele	Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	
	témy		Socio-afektívny	Konatívny
<p>Ďalšie rozvíjanie a zdokonaľovanie základných etických postojov a spôsobilostí žiakov osvojených na základnej škole.</p> <p>Pomocou zážitkových metód, nácviku a prepojenia osvojeného správania s každodenným životom umožniť žiakom osvojiť si základné postoje a spôsobilosti, súvisiace s uvedenými hodnotami a normami.</p> <p>Umožniť žiakom na primeranej úrovni vysvetliť základné etické pojmy a hodnoty (zamestnanie, povolanie, profesijná etika, etický kódex zamestnanca, súťaživosť, kooperácia, pravidlá „fair play“).</p>	<p>Dobré vzťahy v rodine Rodinné spoločenstvo a ja. Očakávania mojich rodičov a ich kompatibilita s mojimi očakávaniami. Pochopenie života mojich rodičov a súrodencov a z toho vyplývajúce korigovanie alebo upevnenie správania. Fungujúca rodina a prevencia voči kriminalite a závislostiam.</p>	<p>- pozná a vie vysvetliť dôležitosť rodiny pre život človeka - vie vysvetliť jej funkcie</p>	<p>-chápe svoje miesto v rodine a svoj podiel na jej dobrách i zlyhávaniach - chápe život svojich rodičov a súrodencov - usiluje sa o pozitívny vzťah k starým rodičom a širšej rodine</p>	<p>- je schopný konštruktívneho dialógu s rodičmi a súrodencami - pozitívne participuje na živote rodiny</p>
	<p>Filozofické zovšeobecnenie dosiaľ osvojených etických zásad Súvislosť medzi hodnotami a mravnými normami, medzi právnymi a mravnými normami. Svedomie, rozvíjanie morálneho úsudku. Česť, pravda, poznanie a kultúra ako etická hodnota. Mravné aspekty národného uvedomenia a demokratického občianstva. Význam prosociálnych vzorov pre výchovu v jednotlivých kultúrach.</p>	<p>- vie vysvetliť termíny hodnota a norma a ich vzťah - pozná mravné aspekty demokratického občianstva a význam prosociálnych vzorov pre výchovu v jednotlivých kultúrach</p>	<p>- chápe súvislosti medzi normou a hodnotou a je ochotný dodržiavať všeobecne akceptovateľné mravné normy</p>	<p>- v správaní je prítomný hodnotový rámec - angažuje sa za spoločné dobro</p>
	<p>Etika práce, etika a ekonomika Zamestnanie a povolanie, práca a odpočinok. Profesijná etika. Etické hodnoty súťaživosti a spolupráce. Pravidlá „fair play“ v ekonomicko-pracovných vzťahoch. Etický kódex zamestnanca. Prosociálne správanie ako vedomé vytváranie dobrých vzťahov na pracovisku.</p>	<p>- vie vysvetliť pojem profesijná etika a jej zásady - pozná pojem „etický kódex zamestnanca“ a vie ho vysvetliť a uviesť príklady jeho zásad</p>	<p>- chápe dôležitosť profesijnej etiky - rozumie hodnotám súťaživosti a kooperácie na pracovisku - je pripravený vytvárať dobré vzťahy na pracovisku</p>	<p>- pri spoločnej práci v škole rešpektuje pravidlá „fair play“ - je schopný rešpektovať autoritu - k zadaným úlohám sa stavia zodpovedne - na dodržanie slova vynaloží osobnú snahu i námahu</p>